

ב' מקומות ובה"ג י"ל דאכילה השניה היא המשך אכילה ראשונה. ויש לעיין במי ששינה מקומו באכילת הפסח ושב למקומו הראשון אי שרי לו להמשיך באכילתו או דחשיב כאוכל בב' מקומות.

והנה בהא דגם גבי מצה אמרו רישנו כולן לא יאכלו הביאו התוס' ברף ק"ט: ד"ה אמר רב, בשם הרשב"ם שהוא משום דמצה הוקשה לקרבן פסח, אמנם לפנינו לא נמצא ברשב"ם כן אלא פירש דכיון דמצה שבאחרונה נאכלת וזכר לפסח לכך החמירו בה כדין הפסח, ויש לעיין לדברי התפארת ישראל דפירש דעקרו חכמים המצוה בשב ואל תעשה דבשלמא גבי פסח הוי גזירה שיאמרו דפסח נאכל בב' מקומות והוא איסור תורה לכך אסרו לאכול אחר שישנו כולן ועקרו מצוה של תורה כדי שלא יבואו לידי איסור תורה שיאכלו בב' מקומות אבל במצוה אין חשש כלל שיבואו בה לאיסור תורה אלא דכיון דהיא נאכלת וזכר לפסח לכך תיקנו בה שתהא דומיא דפסח אך לומר דמחמת כן יעקרו חכמים את קיום מצוות המצוה בשב ואל תעשה הוא דבר שאינו מסתבר, ואולי י"ל דרק גבי פסח אית ביה עקירת המצוה אבל לא במצוה משום דאם אכל מצוה בראשונה אף דכיון שלא לצאת המצוה באכילה זו כיון דהיה רצונו לצאת לכתחילה במצוה האחרונה מ"מ אם לבסוף לא אכל המצוה באחרונה שוב אמדינן דעתיה דניחא ליה לצאת במה שאכל בראשונה [עמש"כ בזה בסימן ס"ח (בענין השמש שאכל כזה בהסבה)]. ולכך אין כאן עקירת מצוה מהתורה דכל שנרדמו ולא יאכלו כוית באחרונה שוב יוצאים במצוה ראשונה, אלא דצ"ע במי שאכל בתחילת סעודתו מצוה עשירה דאיהו לא נפיק במצוה זו.

דף ק"כ ע"ב **בגמרא**. אלמא מחצות הו"ל נותר וכו'. עיין בליקוטי הלכות בזכחים דף נ"ו: שכתב דגם לראב"ע אינו עובר על לאו דבל תותירו אלא בבוקר וכתב להוכיח כן דאי לאו הכי היאך לא עשו סייג והתירו לאכול עד חצות ממש ולא פיתתו ממנו איזה זמן שלא יבוא לידי טעות וכדאשכחן לענין ^{מבטל} ^{אוצר החכמה} חמץ ביום י"ד דהקדימו לאסור אכילתו שמא יטעה בשעות אלא ודאי דהכא אף אם יאכלנו לא יעבור בלאו דבל תותירו, ויש לעיין דאכתי תיקשי דמצינו סייג גם בק"ש של הלילה דמצוותה כל הלילה ועשו סייג עד חצות והתם ליכא חששא שיעבור בלאו אלא הוא שמא יבטל המצוה וא"כ ה"ג היה לגזור שמא יאחר זמן חצות ויבטל מצוות עשה של אכילת הפסח, ועיין בספר בנין שלמה ח"א סימן כ"ט שהקשה כן ורצה ליישב דכיון דזמן אכילת הפסח הוא מתחילת הלילה עד חצות שהם שש שעות בלבד לא רצו לצמצם זמנו יותר שמא יביאוהו לידי פסול, ונראה להוסיף עוד דהפסח נאכל רק צלי וצריך לצלותו כשהוא שלם וכשתל ערב פסח בשבת א"א להתחיל לצלותו רק אחר צאת הכוכבים ונמשך זמן צלייתו ונתמנע יותר זמן שאפשר לאוכלו, אך הבנין שלמה לא ניחא ליה בתירוצו זה וכתב דמנין לנו לחלק מדעתנו בין דבר דומנו מרובה לדבר שומנו מועט, וכתב שם תירוץ אחר ע"פ מש"כ המזרחי בביאורו לסמ"ג הלכות מגילה דלא עשו סייג לקריאת מגילה של לילה משום דהיא מצוה חביבה שבאה מומן לזמן ולא חשו בה לפשיעה ולכך לא עשו סייג לראב"ע באכילת הפסח, אלא דתמה ע"ז הבנין שלמה דהרי בגמ' בזכחים דף נ"ו: אמרו דלר"ע עשו סייג בפסח וכן הרי עשו סייג במצוה אע"ג דהם מצוות חביבות הבאות מומן לזמן, ונראה דאפשר ליישב דכיון שגזרו על הנאכלים